

**ПРИПРЕМЉЕНОСТ ШКОЛЕ
НА ПОЧЕТКУ ШКОЛСКЕ 2022/2023. ГОДИНЕ
(редован инспекцијски надзор)
-дилеме у пракси-**

Просветни инспектори на почетку школске године обављају редовни инспекцијски надзор установа основног и средњег образовања и васпитања (даље: **школе**).

Ове школске 2022/2023. године, редован инспекцијски надзор вршиће се применом контролних листа, које су делимично измењене у односу на контролне листе које су се примењивале, у редовном инспекцијском надзору, протеклих школских година

Закон о инспекцијском надзору ("Сл. гласник РС", број 36/2015 и 44/2018-др.закон) дефинише контролне листе, као документ који садржи списак приоритетних питања провере и других радњи за које је инспекција надлежна. Контролним листама се процењује степен ризика и мери ниво усклађености пословања и поступања надзираних субјеката, односно установе, са законом и другим прописима. Оне су обавезујуће за све просветне инспекторе (локалне, покрајинске, републичке) и за све субјекте надзора у области образовања и васпитања, односно школе.

Овим текстом, покушали смо (делимично) да решимо дилеме, односно да одговоримо на (нека) питања, која се, најчешће, постављају у пракси у школама у поступку примене закона из области образовања и васпитања.

Правни основ:

Закон о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018-др.закон, 10/2019, 27/2018-др.закони, 6/2020 и 129/2021, даље: **Закон).*

Организација и обављање делатности

Основна школа је поднела захтев за верификацију ради остваривања припремног предшколског програма.

Да ли је за поступак верификације припремног предшколског програма потребан елаборат и на који начин се доказује испуњеност хигијенско-техничких услова (противпожарних и санитарних)?

Закон одредбама члана 56. став 4. прописује, између осталог, да изузетно, основна школа може да остварује и предшколски програм.

Но снoву члана 23. ст. 2. тачка 5) и ст. 3 Закона о основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", бр. 55/2013, 101/2017, 10/2019, 27/2018 - др. Закон и 129/2021) основна школа може да остварује предшколски програм, односно припремни предшколски програми и изузетно, може да остварује и предшколски програм, уколико није могуће организовање предшколског програма на нивоу предшколске установе, уз сагласност Министарства просвете Републике Србије, (даље: **Министарство**).

Услови за обављање делатности установе прописани су одредбама члана 92. став 1. Закона.

Установа може да почне са радом и да обавља делатност образовања и васпитања ако има:

- 1) прописани простор, опрему и наставна, односно дидактичка средства;
- 2) наставнике, васпитаче и стручне сараднике у радном односу, односно изјаве сагласности наставника, васпитача и стручних сарадника да би засновали радни однос најкасније даном почетка рада установе;
- 3) уписану децу, односно редовне ученике;

4) обезбеђене хигијенско-техничке услове (санитарне и противпожарне), у складу са прописима којима се уређује ова област.

Важно је напоменути да су простор, опрема, дидактичка средства за остваривање предшколског програма, односно припремног предшколског програма, прописана Правилником о ближим условима за оснивање, почетак рада и обављање делатности предшколске установе („Службени гласник РС-Просветни гласник“, број 1/2019).

Поступак верификације, када основна школа остварује припремни предшколски програм, почиње подношењем захтева за верификацију Министарству.

Захтев за верификацију, сходно члану 94. став 3. Закона, садржи:

- 1) назив, седиште и врсту установе;
- 2) програм образовања и васпитања;
- 3) језик на коме ће се остваривати образовно-васпитни рад;
- 4) разлоге и оправданост оснивања;
- 5) услове које обезбеђује оснивач за почетак рада и обављање делатности.

Уз захтев се доставља акт о оснивању установе, чији је садржај уређен Законом о јавним службама („Сл. гласник РС“, бр. 42/91, 71/94, 79/2005 - др. закон, 81/2005 - испр. др. закона, 83/2005 - испр. др. закона и 83/2014 - др. закон) члан 13. и докази о испуњености услова за оснивање и почетак рада, посебно докази да школа:

- има наставнике, васпитаче у радном односу (овај доказ подразумева изјаве сагласности наставника, васпитача или стручних сарадника да би засновали радни однос најкасније даном почетка остваривања припремног предшколског програма);

Напомена: уз захтев се доставља и доказ, да наставници и васпитачи који ће бити у радном односу, имају одговарајуће образовање за рад у установи у складу са законским прописима

- има обезбеђене хигијенско-техничке услове (санитарне и противпожарне) у складу са прописима којима се уређује ова област;

Када просветна инспекција утврди да су испуњени прописани услови, односно да школа има прописан простор, опрему, дидактичка средства, васпитаче, стручне сараднике у радном односу за остваривање васпитно-образовне делатности, уписану децу, Министарство, на основу члана 94. став 5. Закона, најкасније у року од шест месеци од подношења уредног захтева, доноси коначно решење о верификацији.

У оквиру поменутог решења Министарство обавезује школу да обезбеди хигијенско-техничке услове (санитарне и противпожарне) у складу са прописима којима се уређује ова област.

По добијању решења Министарства, којим се утврђује да су испуњени прописани услови у погледу простора, опреме, дидактичких средстава, васпитача, програма васпитања и образовања да школа може да почне да остварује припремни предшколски програм, школа ће покренути поступак код надлежних органа (Министарства здравља и Министарства унутрашњих послова), а ради добијања доказа да су обезбеђени санитарни, односно противпожарни услови у складу са законским прописима којима се уређује ова област.

Средња школа има решење о верификацији за одређени образовни профил. Од школске 2021/2022. године, за већ верификовани образовни профил, примењује се нови планови наставе и учења, нови правилници-нормативи простора, опреме, наставних средстава, нови правилници о степену и врсти образовања наставника.
Да ли је, у наведеној ситуацији, потребно извршити поновну верификацију (чл. 94. Закона) већ верификованог образовног профила?

Закон, одредбама члана 94. став 1. и 2. прописује да установа може да почне са радом када се утврди да испуњава услове за оснивање и почетак рада и обављање делатности и добије решење о верификацији, а да се захтев за верификацију подноси и када се у установи врши статусна промена, мења седиште, односно објект, организује рад у издвојеном одељењу, уводи нови образовни профил, односно смер или тип гимназије, односно када основна школа остварује припремни предшколски програм или програм основног образовања одраслих.

Сходно наведеним законским одредбама, средња школа може да покрене поступак верификације када уводи нови образовни профил који није до сада верификована.

Посебно указујемо да се, сходно чл. 91. ст. 1. тач. 2) и чл. 92. ст. 1. тач. 1-2) Закона, верификација новог образовног профила врши под условом:

- да тај образовни профил постоји у систему средњег образовања, односно да је за њега прописан програм образовања и васпитања (наставни план и програм/план и програм наставе и учења који постоји у систему средњег образовања и васпитања по ком ће се донети школски програми и спроводити образовање и васпитање ученика);
- да су прописани услови о простору, опреми и наставним средствима за остваривање образовно васпитног рада за предметни образовни профил;
- да је, у смислу члана 141. став 9. Закона, прописана врста стручне спреме наставника који, за тај образовни профил, изводе наставу и друге облике образовно васпитног рада.

Напомена: везано за дилему да ли је потребно поново извршити верификацију већ постојећих, односно већ верификованих, образовних профила, министар просвете дао је Обавештење број 611-00-2899/4/2021-03 од 20.5.2022. године према коме, само за поједине, већ верификоване, образовне профиле, а који су наведени у поменутом Обавештењу министра, мора да се спроведе (поново) поступак верификације због значајних измена у односу на Правилнике о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава и Правилнике о степену и врсти стручне спреме наставника.

Основна школа има само решење о оснивању из ...1954...1978... године.

Да ли је потребно покренути поступак за верификацију тако основане основне школе?

Према Мишљењу Министарства бр. 022-05-178/2022-07, од 28.3.2022. године, основна школа која нема решење о верификацији донето у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања из 2003. године, 2009. године, односно важећим законом из 2017. године са изменама и допунама из 2018, 2019, 2020. и 2021. године, има право и обавезу подношења захтева за верификацију основне школе за обављање делатности основног образовања и васпитања.

Такође се наводи, у случају надоградње нових простора или изградње новог додатног објекта основне школе, потребна је поновна, односно допуна верификације школе за обављање делатности основног образовања и васпитања у новом (проширеном) простору, у седишту или издвојеном одељењу школе, те **школа треба Министартву да поднесе захтев за верификацију у проширеном простору**, у складу са Законом.

Промена плана и програма наставе и учења за одређени разред основног образовања и васпитања, уколико је школа већ верификована, **не представља основ за подношење захтева за верификацију** основне школе.

Општа акта (статут)

Статут треба да буде усаглашен са одредбама Закона: чл. 83. ст. 2, чл. 87. ст. 2, чл. 114, чл. 120. ст. 8, чл. 123. ст. 12, чл. 131. ст. 3, чл. 165. ст. 12?

Статут је основни општи акт установе, који, поред осталог, прописује, односно уређује:

-лакше повреде обавезе ученика и запослених и начин и поступак изрицања мера за лакше повреде обавеза;

-начин рада одељењске заједнице;

- начин избора савета родитеља;

-број чланова, састав и начин образовања комисије за избор директора;

-надлежност, начин рада и одговорност стучних органа, педагошког колегијума, стручних актива, тимова;

- статутом приватне установе уређује се састав и именовање органа управљања и стручних органа (обезбеђује се равноправна заступљеност родитеља у органу управљања).

Напомена: акт којим се прописују мере, начин и поступак заштите безбедности деце и ученика за време боравка у установи и свих активности које организује установа доноси се на основу Упутства за израду овог акта (Сл. гласник РС бр. 67/22), које је донео министар, а у примени је од 25.6.2022. године. У поступку прописивања мера за заштиту и безбедност деце и ученика учествује савет родитеља у установи (члан 120. став 6. тачка 9) Закона), а у школи (основна и средња) прибавља се мишљење ученичког парламента (чл. 88. ст. 1. тач. 1) Закона).

Органи школе (школски одбор)

Ограничења за предлагање и именовање чланова органа управљања прописана чланом 116. став 9. Законом могла би да се сврстају у три групе. За члана органа управљања не може да буде предложено ни именовано лице:

1. које је правноснажном пресудом осуђено за кривично дело за које је изречена безусловна казна затвора у трајању од најмање три месеца или које је правноснажно осуђено за кривично дело: насиље у породици, одузимање малолетног лица, запуштање и злостављање малолетног лица или родоскврнуће; за кривична дела примање или давање мита; за кривично дело из групе кривичних дела против полне слободе, против правног саобраћаја и против човечности и других добара заштићених међународним правом, без обзира на изречену кривичну санкцију, ни лице за које је, у складу са законом, утврђено дискриминаторно понашање;

2. које би могло да заступа интересе више структура (родитеља, односно других законских заступника, запослених у установи, представника јединице локалне самоуправе), осим чланова синдиката; чији су послови, дужност или функција неспојиви са обављањем послова у органу управљања у складу са законом којим се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција; које је већ именовано за члана органа управљања друге установе; које је изабрано за директора друге установе; које обавља послове секретара или помоћника директора те установе;

3. у другим случајевима, утврђеним законом, на пр. Закон о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 129/2007, 83/2014-др. закон, 101/2016-др. закон, 47/2018 и 111/2021-др. закон), Закон о спречавању корупције (Службени гласник РС", бр. 35/2019, 88/2019, 11/2021 - аутентично тумачење, 94/2021 и 14/2022).

У вези са наведеним ограничењима дајемо примере из праксе

не може да буде члан школског одбора

- **из реда запослених наставник који је запослен у школи и чије је дете ученик исте школе**

запослени у школи, који је, на предлог наставничког већа, именован за члана школског одбора из реда запослених, а истовремено је и родитељ ученика који је уписан у исту школу, не може да буде члан школског одбора, сходно члану 116. став 9. тачка 2) Закона, јер заступа интересе две структуре: запослених и родитеља;

- **лице које је правноснажном пресудом осуђено за кривично дело примање мита**

лице које је правноснажном пресудом осуђено за кривично дело примање мита, по правоснажности пресуде, не може да буде члан органа управљања, сходно члану 116. став 9. тачка 1) Закона;

- **лице у средњој школи, које је у међувремену изабрано за директора основне школе**

лице које је изабрано за директора основне школе, од момента ступања на дужност директора, не може да буде члан школског одбора у средњој школи, сходно члану 116. став 9. тачка 4) Закона;

- **родитељ ученика који је завршио школу**

основ да лице буде члан школског одбора, на предлог савета родитеља школе, је да је родитељ ученика који је уписан у исту школу, сходно члану 116. став 2. Закона;

може да буде члан школског одбора

- **из реда запослених, наставник, васпитач и стручни сарадник - приправник**

уколико наставник и стручни сарадник – приправник, нема забрану, прописану чланом 116. став 9. Закона, нема законских сметњи да наставничко веће, предложи, из реда запослених, приправника, односно да га скупштина јединице локалне самоуправе именује за члана органа управљања, ако приправнику, по било ком основу, престане радни однос, стичу се услови за његово разрешење као члана школског одбора из реда запослених

- **из реда запослених- председник синдиката**

мишљења смо да уколико запослени-председник синдиката, нема забрану, прописану чланом 116. став 9. Закона, нема законских сметњи да га наставничко веће предложи, из реда запослених, односно да га скупштина јединице локалне самоуправе именује за члана школског одбора.

Напомена: просветни инспектор утврђује испуњеност услова за разрешење из члана 117. став 3. тач. 1) - 3) и 7) Закона појединих чланова, председника или школског одбора, о чему обавештава надлежни орган јединице локалне самоуправе (орган управљања доноси незаконите одлуке или не доноси одлуке које је на основу закона и статута дужан да доноси, члан органа управљања неоправданим одсуствовањима или несавесним радом онемогућава рад органа управљања, у поступку преиспитивања акта о именовању утврђене неправилности, наступио је услов из члана 116. став 9. Закона, односно услов по коме лице не може да буде предложено ни именовано за члана органа управљања).

Присуство ученика на седници школског одбора у поступку избора директора

Одредбама Закона чл. 119. став 4. уређено је да седницама школског одбора присуствују и учествују у његовом раду два представника ученичког парламента, без права одлучивања.

Закон одредбама члана 88. став 1. прописује да се у последња два разреда основне школе и у средњој школи организује ученички парламент ради:

- 1) давања мишљења и предлога стручним органима, школском одбору, савету родитеља и директору о: правилима понашања у школи, мерама безбедности ученика, годишњем плану рада, школском развојном плану, школском програму, начину уређивања школског простора, избору уџбеника, слободним активностима, учешћу на спортским и другим такмичењима и организацији свих манифестација ученика у школи и ван ње и другим питањима од значаја за њихово образовање;
- 2) разматрања односа и сарадње ученика и наставника, васпитача или стручног сарадника и атмосфере у школи;
- 3) обавештавања ученика о питањима од посебног значаја за њихово школовање и о активностима ученичког парламента;
- 4) активног учешћа у процесу планирања развоја школе и у самовредновању школе;
- 5) предлагања чланова стручног актива за развојно планирање и тима за превенцију вршњачког насиља из реда ученика.

Имајући у виду наведене одредбе Закона везане за активности ученичког парламента, мишљења смо, на седници школског одбора на којој се, на основу извештаја Комисије за избор директора која спроводи поступак за избор директора, сачињава образложена листа свих кандидата који испуњавају услове и предлог за избор директора, присуство ученика није обавезно.

Одржавање седница школског одбора путем електронске поште, друштвених мрежа, телефонским путем

Одржавање седница школског одбора, путем телефона, преко друштвених мрежа, посебно у ситуацији када је неопходно да се седница сазове и одржи без одлагања, односно хитно, пракса је која је присутна у раду колегијалних органа.

Сходно томе, потребно је да постоји правни основ за могућност одржавања седнице школског одбора путем телефона, разменом електронске поште, преко друштвених мрежа, односно потребно је да се оваква могућност ближе уреди актом школе (на пр. Пословником о раду школског одбора).

Дилеме у пракси

- чланови школског одбора, за које је скупштини јединице локалне самоуправе упућен захтев за разрешење, имају сва права и обавезе по основу чланства у том органу, па и право да гласају, све док решењем скупштине јединице локалне самоуправе не буду разрешени (чл. 116. ст. 5. Закона);
- школски одбор (осим основне школе за образовање одраслих) има 9 чланова и може да доноси одлуке уколико је присутна већина укупног броја чланова, дакле може да доноси одлуке уколико је присутно најмање пет чланова (чл. 119. ст. 2. Закона);
- Закон не прави разлику који од чланова школског одбора је одсутан или присутан (да ли из реда јединице локалне самоуправе, запослених или родитеља), односно у присуству било којих пет чланова могуће је одржавање седнице школског одбора и спровођење одлучивања.

Формирање група

Школа је добила сагласност за формирање (једне) групе продуженог боравка за школску 2021/2022. годину.

Да ли школа треба поново да тражи сагласност за школску 2022/2023. годину да би се отворила група продуженог боравка?

Стручним упутством о формирању одељења и начину финансирања у основним и средњим школама за школску 2022/2023. годину број 610-00-00020/2022-15 од 16.6.2022. године, које је донело Министарство (даље: **Стручно упутство**), ближе се уређује, између осталог, начин формирања група продуженог боравка у основној школи. Напомињемо да се овакво стручно упутство доноси сваке школске године.

Према Стручном упутству, отварање **нове** групе продуженог боравка за ученике првог и другог разреда основне школе у школској 2022/2023 години, може се вршити само уз сагласност Министарства.

За добијање сагласности **за отварање нове групе продуженог боравка**, у школској 2022/2023. години, основна школа подноси захтев надлежној школској управи Министарства, уз који прилаже следећа документа:

- иницијативу савета родитеља;
- сагласност наставничког већа;
- одлуку школског одбора и
- елаборат о образовно-васпитном раду продуженог боравка.

У поступку утврђивања испуњености услова Министарство, на нивоу школске управе, прибавља:

1. стручно мишљење просветног саветника школске управе, чији је саставни део преглед стања група продуженог боравка (број група) и обухват ученика;
2. стручно мишљење саветника за финансијско-материјалне послове о могућности финансирања продуженог боравка, са прибављеном сагласношћу начелника одељења за материјално-финансијске послове, односно помоћника министра за послове финансија;
3. записник просветног инспектора о испуњености услова за обављање продуженог боравка.

Након утврђивања испуњености услова, захтев се, уз образложење, прослеђује Сектору за предшколско и основно образовање и васпитање, на даљу надлежност. Образложење обавезно садржи и предлог за давање, односно одбијање сагласности, који је заснован на стручним мишљењима просветног саветника, саветника за финансијско-материјалне послове и на записнику просветног инспектора.

Изузетно сагласност Министарства може бити дата само за једну школску годину, а што је назначено у тексту саме сагласности.

Крајњи рок за подношење захтева школе надлежној школској управи за отварање нове групе продуженог боравка био је 15. јул 2022. године.

Сходно наведеном, у конкретној ситуацији, школа је у обавези да се обрати Министарству, писаним путем, и благовремено достави потребну документацију за добијање сагласности за отварање (нове) групе продуженог боравка за сваку школску годину.

Да ли у основној и средњој школи која оставрује предшколски програм развојна група (деца са сметњама у развоју и инвалидитетом) може бити мешовита васпитна група?

Закон о предшколском васпитању и образовању ("Службени гласник РС", бр. 18/2010, 101/2017, 113/2017 - др. закон, 95/2018 - др. закон, 10/2019, 86/2019 - др. закон, 157/2020 - др. закон, 123/2021 - др. закон и 129/2021, даље: **посебан Закон**) одредбама члана 30. и 31. уређује васпитне и мешовите васпитне групе.

Према наведеним одредбама посебног Закона васпитно-образовни рад са децом организује се у васпитним групама. Васпитне групе могу бити јаслене, за узраст од шест месеци до три године и групе вртића, за узрасни период од три године до поласка у школу.

Васпитне групе могу бити формиране за децу истог или различитог узраста.

Број деце која се уписују у васпитну групу, истог узраста,

- од 6 месеци до 1 године је 7-оро деце;
- од 1 до 2 године је 12-оро деце;
- од 2 до 3 године је 16-оро деце;
- од 3 до 4 године је 20-оро деце;
- од 4 године до 5,5 година је 24-оро деце
- од 5,5 до поласка у школу је 26-оро деце.

Изузетно од наведеног броја деце, број деце која се уписују у васпитну групу, са сметњама у развоју и инвалидитетом - развојна група је од 4-оро до 6-оро деце.

Ако не постоји могућност за формирање васпитних група у складу са чланом 30. став 3. посебног Закона, оснивач може утврдити мањи, односно највише 20% већи број деце од броја који се уписује у васпитну групу, у складу са критеријумима, које прописује министар просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

Број деце која се уписују у групе мешовитог састава

- од 1 до 3 године је 12-оро деце;
- од 3 године до поласка у школу је 20-оро деце;
- од 2 године до поласка у школу је 15-оро деце.

Предшколска установа може да формира групе мешовитог састава и са другачијим узрастима.

Одредбама члана 34. став 3-5. посебног Закона уређено је **деца са сметњама у развоју и инвалидитетом остварују право на додатну подршку у предшколском васпитању и образовању у васпитној групи, уз план индивидуализације или индивидуални васпитно-образовни план и у развојној групи, на основу индивидуалног васпитно-образовног плана.**

У једној васпитној групи може бити до двоје деце са сметњама у развоју и инвалидитетом. **Број деце у васпитној групи, утврђен посебним Законом, умањује се за три по детету које остварује право на додатну подршку у васпитној групи, уз план индивидуализације или индивидуални васпитно-образовни план.**

Дете се уписује у развојну групу само уз мишљење интерресорне комисије уз сагласност родитеља, односно другог законског заступника. За дете уписано у развојну групу планира се и реализује свакодневна интеракција и укљученост у активности осталих васпитних група. У току похађања предшколског програма прати се развој детета и на основу предлога тима за инклузивно образовање, **дете са сметњама у развоју и инвалидитетом може прећи из развојне у васпитну групу, у складу са законом.**

Сходно наведеном, основна, односно средња школа, која је решењем Министарства верификована за остваривање предшколског програма за децу од три године до поласка у школу може да организује васпитне групе у које уписује децу истог узраста, мешовите групе у које уписује децу мешовитог узраста и васпитне групе-развојне групе у које се уписују само деца са сметњама у развоју и инвалидитетом.

Мишљења смо да се у развојну групу уписују деца са сметњама у развоју и инвалидитетом истог узраста, сагласно одредбама члана 30. став 3. посебног Закона.

Напомињемо да дете из развојне групе, односно дете са сметњама у развоју и инвалидитетом, може прећи у васпитну групу у складу са посебним Законом.

Евиденција и јавне исправе

На ком обрасцу се издаје јавна исправа (преводница и ђачка књижица) за ученика који је школске 2021/2022 године завршио први разред и за ученика који је школске 2021/2022 године завршио пети разред основне школе?
На који начин се, у стари образац ђачке књижице, уписује јединствени образовни број (ЈОБ) који је додељен ученику?

Правилник о садржају и начину вођења евиденције и издавању јавних исправа у основној школи ("Сл. гласник РС", бр. 102/2022, даље: **Правилник**), ступио је на снагу 7. септембра 2022. године.

Правилник чл. 10. ст. 1. и 3. и чл. 11. ст. 1, прописује, школа издаје сваком ученику ђачку књижицу приликом уписа у школу, у коју се уносе лични подаци ученика, јединствени образовни број (ЈОБ) и подаци о успеху и владању на крају првог и другог полугодишта сваког разреда, ђачка књижица за ученике основне школе за:

- први циклус основног образовања и васпитања (од првог до четвртог разреда), за ученике који су уписани у први разред закључно са школском 2021/2022. годином, води се на Обрасцу број 10д, који је прописан Правилником о садржају и начину вођења евиденције и издавању јавних исправа у основној школи ("Службени гласник РС", бр. 66/18, 82/18, 37/19, 56/19, 112/20, 6/21 и 85/21, даље: **раније важећи Правилник**), а у употреби је закључно са школском 2024/2025. годином;

- други циклус основног образовања и васпитања (од петог до осмог разреда) за ученике који су уписани у пети разред закључно са школском 2021/2022. годином, води се на Обрасцу број 10г, који је прописан раније важећим Правилником, а у употреби је закључно са школском 2024/2025. годином.

Прем одредбама чл. 10. ст. 6-7. и чл. 11. ст. 4-5. Правилника, у наведеним обрасцима ђачке књижице бр. 10д и 10г, податак о додељеном јединственом образовном броју ученика (ЈОБ) уноси се ручно на првој унутрашњој страни, испод јединственог матичног броја грађана (ЈМБГ) и оверава се печатом школе.

Одредбама Правилника чл. 13 - 15. између осталог, је прописано, основна школа издаје преводницу о преласку из једне у другу основну школу ученику:

- првог разреда првог циклуса основног образовања и васпитања, који уписује први разред школске 2022/2023. године, на Обрасцу број 12Ђ, који се примењује почев од школске 2022/2023. године;

- од другог до четвртог разреда првог циклуса основног образовања и васпитања, који је уписан у други разред закључно са школском 2020/2021. године, на Обрасцу број 12В, који је у употреби закључно са школском 2022/2023. годином;

-од другог до четвртог разреда првог циклуса основног образовања и васпитања, на обрасцу број 12Е, који се примењује почев од школске 2022/2023. године;

-другог циклуса основног образовања и васпитања (од петог до осмог разреда) на Обрасцу број 13Г, који се примењује почев од школске 2022/2023. године.

Према одредбама Правилника члан 28. даном ступања на снагу Правилника престаје да важи раније важећи Правилник, осим одредаба којима су прописани обрасци који се примењују у складу са чланом 2. ст. 3. и 5, чланом 3. став 2, чланом 4. ст. 1, 3. и 4, чланом 5. став 11, чланом 10. ст. 2. и 4, чланом 11. став 1. и чланом 12. ст. 2, 3. и 4. раније важећег Правилника. Односно обрасци који су прописани наведеним члановима раније важећег Правилника и даље су у примени (матичне књиге, ђачке књижице, дневника образвно-васпитног рада у продуженом боравку).

Сходно наведеном, имајући у виду чињеницу да Правилником није прописана могућност даље примене раније важећег обрасца преводнице, у конкретном случају, основна школа, од 07. септембра 2022. године, односно од школске 2022/2023. године, уписаном ученику издаје преводницу о преласку из једне у другу основну школу на обрасцима прописаним Правилником.

За ученика који је школске 2021/2022 године завршио:

- први разред основног образовања и васпитања издаје се ђачка књижица на обрасцу 10г,

- пети разред основног образовања и васпитања издаје се ђачка књижица на обрасцу 10д прописан раније важећим Правилником. Ученици ове обрасце користе до завршетка првог циклуса основног образовања и васпитања (од првог до четвртог разреда), односно другог циклуса основног образовања и васпитања (од петог до осмог разреда), закључно са школском 2024/2025. годином.

За ове ученике податак о додељеном јединственом образовном броју ученика (ЈОБ) уноси се, у наведеним обрасцима ђачке књижице (10г и 10д), ручно, на првој унутрашњој страни, испод јединственог матичног броја грађана (ЈМБГ) и оверава се печатом школе.

Напомена:

у „Службеном гласнику РС” број 102/2022, објављени су нови правилници, који су у примени од 07.9.2022. године:

-Правилник о врсти, називу, садржају и изгледу образаца евиденција и јавних исправа и начину њиховог вођења, попуњавања и издавања у предшколској установи;

-Правилник о садржају и начину вођења евиденције и издавању јавних исправа у основној школи;

-Правилник о евиденцији у средњој школи;

-Правилник о јавним исправама које издаје средња школа.

Да ли ученик средње медицинске школе, образовни профил медицинска сестра-техничар, добија Диплому "Вук Караџић", ако је из дела матурског испита, односно из „испита за проверу стручно-теоријских знања“, добио оцену 4, а из осталих делова 5?

Правилник о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању (“Службени гласник РС”, бр. 82/2015, 59/2020 и 95/2022, даље: Правилник), одредбама члана 4. став 8. утврђује да су бројчане оцене: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и недовољан (1).

Према одредбама члана 17. став 2. Правилника закључна оцена је бројчана и утврђује се на основу свих оцена од почетка школске године и сагледавања развоја, напредовања и ангажовања ученика и прикупљених података у педагошкој документацији наставника.

Члан 98. став 1. и 4. Закон о средњем образовању и васпитању ("Службени гласник РС", бр. 55/2013, 101/2017 и 27/2018 - др. закон, 6/2020, 52/2021, 129/2021 и 129/2021 - др. закон) прописује до доношења нових планова и програма наставе и учења у складу са Законом, у школи се полаже, поред осталих, матурски испит, на коме се успех ученика оцењује бројчано, просечном оценом.

То практично значи да се општи успех на матурском испиту (у гимназији, стручној и уметничкој школи) исказује једном оценом као средња аритметичка вредност оцена добијених за поједине предмете, који су полагаани на матурском испиту и оцене из матурског рада. Оцена из матурског рада изводи се (средња аритметичка вредност) на основу оцена добијених на матурском раду и одбрани тог рада.

Правилник о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада здравство и социјална заштита (Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 7/2014, 11/2014 - испр., 9/2015...) уређује да се матурски испит за ученике који су се школовали по наставном плану и програму за образовни профил медицинска сестра-техничар, састоји из три дела:

- 1) испита из матерњег језика и књижевности;
- 2) испита за проверу стручно-теоријских знања;
- 3) матурског практичног рада.

Општи успех на матурском испиту исказује се једном оценом као аритметичка средња вредност оцена добијених на појединачним деловима матурског испита у складу са законом.

Правилник о дипломама за изузетан успех ученика у средњим школама ("Службени гласник РС", бр. 37/93 и 43/2015) члан 4. уређује да се диплома "Вук Караџић" додељује ученику средње школе, ако почев од првог разреда до краја школовања, сваке школске године, постигне одличан успех из свих предмета прописаних наставним планом и програмом, из матурског, односно завршног испита и из владања.

Сходно наведеном, у конкретном случају, ученику који се школовао по наставном плану и програму за образовни профил медицинска сестра-техничар додељује се диплома "Вук Караџић", ако је, почев од првог разреда до краја школовања, сваке школске године, из свих предмета прописаних наставним планом и програмом имао закључне бројчане оцене одличан (5), на матурском испиту постигао општи успех "одличан" и ако је имао примерно владање.

Уџбеници у настави

Према одредбама Закона о уџбеницима (Сл. гласник РС", бр. 27/2018):

- избор уџбеника врши се из Каталога уџбеника за период од четири школске године, за школску годину у којој се први пут примењује нови програм наставе и учења, уџбеници се бирају на период од једне школске године;
- одлуку о избору уџбеника доноси наставничко веће на образложен предлог стручних већа за области предмета, односно стручног већа за разредну наставу.
- о избору уџбеника се обавештава Савет родитеља;
- у свим одељењима истог разреда, за исти предмет, по правилу се користи исти уџбеник једног издавача;

- Каталог уџбеника се објављује најкасније до 15. фебруара на званичној интернет страници Министарства и у "Службеном гласнику РС- Просветном гласнику";
- у случају доношења новог програма наставе и учења, уџбеници који се налазе у Каталогу уџбеника по претходном програму могу да се бирају и користе до одобравања и уврштавања у Каталог уџбеника одобреног по новом програму наставе и учења;
- забрањено је школи да користи уџбеник који није уврштен у Каталог уџбеника.

Наставничко веће је изабрало уџбенике и обавестило савет родитеља, који се није сагласио са избором.

Да ли је неопходна сагласност савета родитеља или је довољно да наставничко веће изабере уџбенике?

Закон члан 120. став 6. тачка 3а) прописује да савет родитеља учествује у предлагању изборних садржаја и у поступку избора уџбеника.

Имајући у виду првенствено саветодавни положај, односно улогу, који савет родитеља има по Закону, у поступак избора уџбеника овај орган је укључен на тај начин да одлуку о избору уџбеника доноси наставничко веће, а школа, о тој одлуци, обавештава савет родитеља. Те сходно томе **није потребна сагласност савета родитеља за избор уџбеника.**

10.11.2022. год.

Биљана Антић, дил. правник